

■ **سه‌شنبه ۳۱ خرداد ماه ۱۴۰۱**

■ **سال دوازدهم - شماره ۲۳۲۷**

سپهرغرب، گروه کشاورزی – عطیه صفی‌زاده؛ عضو هیئت علمی دانشگاه علوم تحقیقات با بیان اینکه به اعتقاد بنده متأسفانه قوانین آنگونه که باید جدی گرفته نمی‌شوند، گفت؛ اینکه برخی اقدامات و تصمیمات دولت باعث شد تا مروجان که کار اصلی آن‌ها ترویج علم و آگاهی کشاورزان است و باید کنار آن‌ها باشند، مقابلشان قرار بگیرند.

نظام ترویج کشاورزی ایران به‌عنوان یکی از مؤلفه‌های اصلی توسعه کشاورزی، طی دو دهه گذشته با چالش‌هایی مواجه بوده به طوری که سبب شده تا این نظام از سوی مسئولان، کارفرمایان و روستاییان مورد انتقاد باشد. به‌منظور حل مشکلات این نظام، طرح اصلاح ساختار نظام ترویج کشاورزی، در قالب رهیافت نوین ترویج، با هدف احیای خدمات ترویجی و انتقال مناسب یافته‌های تحقیقاتی و فناوری، مطرح شد. اما پس از گذشت حدود چهار سال از اجرای این طرح، نتایج بررسی‌های متنوع، نشان‌دهنده فاصله زیاد میان وضع موجود و وضع مطلوب است.

استفاده از فناوری یکی از باید‌های توسعه در کشاورزی است که همواره مورد توجه متخصصان و پژوهشگران از یک سو و کاربران و تولیدکنندگان از سوی دیگر قرار گرفته، افزون بر این فناوری‌ها شیوه انتقال آن‌ها به کاربران فناوری نیز به‌نوبه خود اهمیت بالایی دارد، اما برخی از آن‌ها پیش از آنکه سودمند باشند پیامد‌هایی زیان‌بار برای کشاورزی فراهم کردند که نمونه‌های پرشمار آن در جای‌جای کشور وجود دارد. از این‌روست که در ترویج و آموزش کشاورزی، سازگاری نوآوری فناوریانه بسیار مورد توجه است.

در شرایطی که نیاز به امنیت غذایی و تولید محصولات کشاورزی به‌عنوان یک اصل اجتناب‌ناپذیر در بین متصدیان نظام برنامه‌ریزی بخش کشاورزی پذیرفته شده، ترویج کشاورزی تاکنون چقدر توانسته نقش محوری خود را در این نظام ایفا کند و بر فرآیند سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی

در بخش کشاورزی تأثیرگذار باشد؟ این در حالی است که مدیران و تصدیان بخش‌های اجرایی در وزارت جهاد کشاورزی و به تبع آن در استانی همچون همدان برای خود نقش‌ها و وظایف ترویجی قائل هستند درصورتی‌که کارکردها و خروجی‌های این بخش‌ها چنین ادعایی را ثابت نمی‌کند. از سوی دیگر به نظر می‌آید نظام ترویج کشاورزی در سال‌های اخیر همواره به‌عنوان حلقه مفقوده در زنجیره ارزش تولید مطرح بوده و نتوانسته در این فرآیند نقش محوری خود را ایفا کند.
دراین‌بین بنا به نظرهای کارشناسی، اصول پایه برای بازمهندسی نظام ترویج کشاورزی در کشور، شامل تمرکز بر کشاورزان خرد، ارتقای سطح دسترسی آنان به خدمات کشاورزی دولتی و خصوصی، شروع از سطح محلی و در نظر گرفتن نیازها و مشکلات مردم و کشاورزان و نقاضاهای آن‌ها، یادگیری از تجارب گذشته و توسعه مدل ترویجی به‌صورت مدل بومی، بهره بردن از پارادایم (الگو) جدید در بستر آخرین نظریه‌ها و تجارب می‌شود.

در همین راستا با توجه به اهمیت موضوع با عضو هیئت علمی دانشگاه علوم تحقیقات تهران و یکی از کارشناسان این حوزه در خصوص آسیب‌های کشاورزی ترویجی به گفت‌وگو نشسته که نتیجه را باهم می‌خوانیم:

سید مهدی میردامادی با بیان اینکه رسالت و وظیفه ترویج کشاورزی، اشاعه علم و فنون، نوآوری و غیره کشاورزی است، عنوان کرد، کشاورزان و روستاییان به علت‌های مختلف همچون حمایت بیش‌ازاندازه و در اختیار قرار دادن ابزار و منابع اساسی توسط دولت به روستاییان، از سیستم کشاورزی سنتی استفاده کرده و به سیستم‌های نوین توجهی ندارند.

وی با بیان اینکه کشاورزان و روستاییان حمایت همه‌جانبه دولت را وظیفه دولت و حکومت می‌دانند، اظهار کرد؛ حمایت بیش‌ازحد و ارائه امکانات به کشاورزان به یک فرهنگ در بین آن‌ها تبدیل شده و اکثر

کشاورزی – گردشگری

بی‌اعتباری کشاورزی ترویجی پیامد عدم توجه به قوانین

قوانین حمایتی، مروجان را در مقابل روستاییان و کشاورزان قرار می‌دهد

روستایان پذیری عرضه محصولات به قیمت واقعی نیستند.

وی ضمن اشاره به‌دلیل عدم استقبال کشاورزان از روش‌های نوین آبیاری گفت؛ به دلیل آنکه همیشه آب را نازل‌ترین قیمت در اختیار کشاورزان قرار می‌دهند، کشاورزان و روستایان خود ملزم به استفاده از روش‌های آبیاری نوین برای صرفه‌جویی بیشتر در مصرف آب نیستند.

مدیر گروه توسعه کشاورزی علوم و تحقیقات تهران با بیان اینکه در اوایل دهه هفتاد هفر چاه بی‌رویه، پمپاژ کردن آب‌های زیرزمینی، ساخت‌وساز بی‌رویه، ایجاد استخر و غیره آسیب جبران‌ناپذیری به حوزه آبیاری و کشاورزی وارد کرد، گفت؛ متأسفانه در اکثر مواقع بعد از آنکه سازه‌ای در بخش کشاورزی ساخته و ایجاد می‌شد تلاش می‌کردند تا جلوی ساخت‌وساز را بگیرند.

میردامادی با بیان اینکه برخی اقدامات و تصمیمات دولت باعث شد تا مروجان که کار اصلی آن‌ها ترویج علم و آگاهی کشاورزان است و باید کنار آن‌ها باشند اما مقابل‌شان قرار گرفتند، تصریح کرد؛ ترویج یک ضرورت انکارناپذیر است زیرا نمی‌توان به کشاورز گفت خود در حوزه تحقیقات ورود کرده و سپس آن را در خود عملیاتی کرده و به اجرا درآورد.

وی در ادامه افزود؛ درواقع اگر به‌دنبال آن هستیم که بخش کشاورزی بهره‌وری و کارآمدی را تجربه کرده و درعین‌حال این بهره‌وری در همه شئونات اتفاق بیفتد، نه‌فقط آب‌وخاک بلکه از همه تجهیزات و زیرساخت‌ها در این بخش باید به‌صورت مطلوب استفاده کرد چراکه ترویج یک امر ضروری است.

عضو هیئت علمی دانشگاه علوم تحقیقات تهران با بیان اینکه یکی از وظایف اصلی مروجان بخش کشاورزی این است که در کنار روستاییان و همراهشان باشند، ابراز کرد؛ اما برخی از سیاست‌های نادرست باعث شد این افراد به ناچار دست به تخریب و ساخت‌وساز غیر قانونی بزنند.

میردامادی با بیان اینکه اتخاذ

سیاست‌های نادرست در بخش کشاورزی از یک طرف و عدم استفاده از کشاورزی ترویجی باعث شده در حال حاضر با کمبود بی‌سابقه آب در کشور مواجه شویم، عنوان کرد؛ در واقع در حال حاضر همانند گذشته با استفاده از شیوه‌های سنتی از چاه‌ها آب‌برداری می‌کنیم که این امر بسیار آسیب‌زا خواهد بود.

وی با بیان اینکه کشت برخی از محصولات چالیزی همانند هندوانه، به بخش کشاورزی آسیب زده است، خاطرنشان کرد؛ تولید و کشت این محصولات صرفه اقتصادی و کشاورزی ندارد و فقط به ضر این بخش تمام می‌شود.

این فعال حوزه کشاورزی با بیان اینکه مروجان کشاورزی نیاز به آموزش و حمایت قانونی دارند، اذعان کرد؛ در واقع آن‌ها باید بتوانند در چارچوب و قواعد مشخصی که برای آن‌ها تعیین شده کار کنند.

میردامادی با بیان اینکه در حال حاضر مشکلاتی که در حوزه کشاورزی ترویجی وجود دارد مربوط به ساختار اشتباه این بخش است، یادآور شد؛ با اعطای برخی از امتیازات و مجوزها به کشاورزان و روستاییان مروجان را بی‌اعتبار کرده‌ایم.

وی با بیان اینکه به اعتقاد بنده متأسفانه قوانین آن‌گونه که باید اجرا شود جدی گرفته نمی‌شود، یادآور شد؛ نتایج این امر را در سه بخش کوتاه، میان و بلندمدت در حوزه کشاورزی می‌توان مشاهده کرد.

این استاد دانشگاه با بیان اینکه ایران در منطقه خشک قرار گرفته و بدون شک اگر با این روند پیش برویم طی چند سال آینده با بحران بی‌آبی دست‌وپنجه نرم خواهیم کرد گفت؛ پدیده فروچاله و فرونشست‌ها که در چند سال اخیر شاهد آن بوده‌ایم به دلیل اتخاذ برخی از سیاست‌های نادرست و روش کشاورزی سنتی به وجود آمده است.

میردامادی ضمن تأکید بر لزوم آموزش و ارتقای آگاهی مروجان جهت ارتباط مؤثر با روستاییان اظهار کرد؛ در واقع آن‌ها باید

بتوانند با زبان ساده و قابل فهم یافته‌های علمی را به روستاییان و کشاورزان منتقل کنند.

وی با بیان اینکه مروجان به‌عنوان واسطه بین مراکز علمی و پژوهشی روستاییان و کشاورزان قرار دارند، اظهار کرد؛ متأسفانه در این حوزه تاکنون به دلایلی مختلفی ازجمله آموزش مناسب، اتخاذ سیاست‌های نادرست و عدم اجرای اصولی و غیره موفق عمل نکرده‌ایم.

حال با توجه به آنچه گفته شد اکنون کشور ما نیازمند استفاده از فناوری نوین پایدارورزی با اجرای اصولی است که در آن کشاورز و فرهنگ کشاورزی، محیط زیست و فناوری به‌گونه‌ای صلح‌آمیز و مؤثر در توسعه کشاورزی با هم تعامل داشته باشند. در ضمن حفظ ارزش‌ها خود به سرمایه‌ای اجتماعی افتخارآمیز تبدیل می‌شوند که تضمین‌کننده پیشبرد کشاورزی در قالب تولید، سلامت و امنیت غذاست. با این شرط که فناوری‌های تولیدی خارجی و داخلی و تطبیقی ابتدا در محیط مدل ترویج و آموزش کشاورزی ارزیابی و تأیید شوند.

از سوی دیگر متأسفانه بخش ترویج با وجود اهمیت بالا در حوزه بهره‌وری و کشاورزی، این روزها در ساختار، امکانات و تجهیزات مورد ظلم و ستم قرار گرفته است؛ بنابراین انتظار می‌رود مدیران ارشد جهاد کشاورزی در استان‌ها، استانداران و نمایندگان خواهان تغییر در ساختار این بخش در حوزه کشاورزی در سطح وزارتخانه شده و بر اساس اهمیت این بخش، برای فراهم کردن الزامات تلاش کنند.

از طرفی همان‌طور که گفته شد عدم توجه به قوانین در بخش کشاورزی و صدور مجوزهای متعدد سبب شده تا مروجان اعتبار خود را از دست داده و به اعتبار روستاییان و کشاورزان به سخن آن‌ها بها ندهند چراکه بارها این افراد ثابت کردند با دور زدن قانون می‌توانند خلاف دستورات مروجان عمل کنند و آب هم از آب تکان نخورد.

سپهرغرب بررسی می‌کند؛

افزایش هزینه تولید، نان مثبت‌کاران را آجر کرد

ورود دستگاه سی‌ان‌سی برای جان هنر مثبت

سپهرغرب، گروه گردشگری – عطیه صفی‌زاده؛ یک مثبت‌کار همدانی با بیان اینکه در چند ماه اخیر هزینه مواد اولیه، حقوق کارگران و برخی از مخارج ثابت چندین برابر شده است، گفت؛ افزایش حقوق کارگران مصوبه وزارت کار سایر هزینه‌ها را تحت تأثیر خود قرار داده و افزایش ۱۰۰ درصدی آن‌ها را در پی داشت.

سوتیر ا؛ هنرمند همدانی با بیان اینکه هر دستگاه سی‌ان‌سی به طور معمول موجب بیکاری ۱۰۰ مثبت‌کار و هنرمندی که با دست کار می‌کرده شده است، اذعان کرد؛ در واقع این دستگاه کار بسیاری از واحدهای تولیدی را به تعطیلی کشاند.

چند سال پیش بود که شهرستان ملایر به‌عنوان «پایتخت میل و مثبت کشور» انتخاب شد و علت این انتخاب، هم برای قدمت زیاد تولید میل و مثبت در این شهرستان و هم تعداد زیاد کارگاه‌ها و میزان اشتغال بالا در این حوزه بود. این هنر از هنرهای ظریف و مشکل است که با کاردک‌های مخصوص بر چوب کنده‌کاری می‌شود و علاوه بر منحصربه‌فردی، سبک و سیاق خاص خود را دارد. مثبت یکی از صنایع‌دستی شهرستان ملایر است و اگرچه جزو هنرهای بومی این استان محسوب نمی‌شود اما حدود پنج هزار صنعتگر در این عرصه فعالیت می‌کنند.

نگاهی به هنر مثبت‌کاری در استان همدان نشان می‌دهد که به دلیل وجود درختان فراوان و مساعد گردو، صنعت مثبت‌کاری در شهرستان‌های توپسرکان، ملایر و نهاوند رواج دارد و در این مناطق عملیات کنده‌کاری تنها بر روی سرویس مبلمان کامل و سرویس خواب کامل صورت می‌گیرد. در این شهرستان با چوب‌های راش، گردو، چنار، انواع میل و مثبت در سه نوع مصری، کلاسیک و مدرن و با سبک‌های گل‌درشت، گل ریز، انگلیسی، پشت بیضی، خرچنگی، متکایی، دسته چوبی، نیلوفری، سوزنی، سه‌بعدی، کلاسیک، استیل و راحتی تولید و به بازار عرضه می‌شود. البته باید به میل و مثبت‌ها، سایر مصنوعات همچون میز غذاخوری، میز مطالعه، مندلی، تخت خواب و آثار تزئینی را هم اضافه کرد.

در این خصوص هنرمندان فعال در رشته مثبت‌کاری با مشکلات بسیاری دست‌وپنجه نرم می‌کنند که در میان آن‌ها فراهم نبودن تسهیلات برای ایجاد سیستم حمل‌ونقل و گرانی مواد اولیه تولیدات، مهم‌ترین مشکل محسوب می‌شود. در این راستا با تنی چند از فعالان این هنر به گفت‌وگو نشسته که نتیجه را باهم می‌خوانیم؛ یک فعال حوزه مثبت‌کار با بیان اینکه بیش از ۲۰ سال است در حرفه میل و مثبت مشغول هستم، عنوان کرد؛ این یک صنعت نوپا است و در حال حاضر با مشکلات بیشماری دست و پنجه نرم می‌کنند.

خبر

تولید بیش از ۹۵ درصد تجهیزات

و لوازم آبیاری در داخل کشور

سپهرغرب، گروه کشاورزی؛ سرپرست معاونت آب و خاک وزارت جهاد کشاورزی گفت؛ بیش از ۹۵ درصد تجهیزات و لوازم آبیاری در داخل کشور تولید می‌شود.

فریبرز عباسی در نشست بررسی روند مستندسازی طرح توسعه سامانه‌های نوین آبیاری ضمن اعلام این خبر اظهار کرد؛ تولیدکننده‌های توانمند تجهیزات آبیاری در کشور با استفاده از فناوری‌های نوین، محصولات با کیفیت و استانداردهای بالا تولید می‌کنند.

وی با بیان اینکه مجوز صادرات لوازم و تجهیزات آبیاری به تولیدکننده‌هایی که تولیداتشان قابل رقابت در بازارهای جهانی هستند داده می‌شود، گفت؛ به واردکنندگانی که تجهیزات آبیاری را وارد کشور می‌کنند، مجوزهای ۶ ماهه داده می‌شود تا بستر لازم برای بومی‌سازی و خودکفایی کامل این تجهیزات در داخل کشور مهیا شود.

این مقام مسئول افزود؛ روش آبیاری زیرسطحی بر اساس تأییدیه مؤسسه تحقیقات فنی و مهندسی کشاورزی و با توجه به کاهش تبخیر در این روش، به دلیل برخی مشکلات اجرایی، در حال حاضر فقط در باغات پسته مورد تأیید این معاونت است. عباسی گفت؛ با توجه به کاهش مصرف سم و کود در روش‌های نوین آبیاری، محصول تولیدشده در مزارع و باغاتی که تحت پوشش سامانه‌های نوین آبیاری قرار دارند محصولاتی سالم هستند که جزو مزایای این سامانه‌ها محسوب می‌شود.

وی با تأکید بر اهمیت موضوع نظارت بر نگهداری و بهره‌برداری در این طرح افزود؛ در این خصوص مشاور نظارت بر بهره‌برداری باید بر اثربخش بودن اقدامات نگهداری و بهره‌برداری در طرح سامانه‌های نوین آبیاری و افزایش بهره‌وری با کمترین هزینه تلاش کند.

سرپرست معاونت آب و خاک وزارت جهاد کشاورزی به حضور فعال ارزیاب‌ها و بازرسان فنی در ستاد و استان‌ها بر کنترل کیفیت لوازم و تجهیزات آبیاری اشاره و بر توزیع مابین پروژه‌های طرح سامانه‌های نوین آبیاری و توزیع اعتبارات عدالت‌محور آن در سراسر کشور تأکید کرد.

در ملایر ایجاد شود علاوه بر حمایت مالی از هنرمندان این رشته دست واسطه‌ها نیز کوتاه شده و سودی که در این زمینه عاید واسطه می‌شود عاید هنرمندان این رشته در شهرستان خواهد شد.

دیگر فعال مثبت‌کاری با بیان اینکه در حال حاضر با توجه به تورم و وضعیت بد اقتصادی محصولات به‌شدت کاهش یافته است، افزود؛ ازآنجایی‌که میل جز کالاهای لوکس محسوب می‌شود مردم همانند سابق از این صنعت استقبال نمی‌کنند.

انتظار حمایت بیشتری از مسئولان

داریم

عبدالملکی با بیان اینکه گرانی مواد اولیه تأثیر بسزایی بر عرضه محصولات گذاشته، عنوان کرد؛ در این راستا عرضه محصولات نسبت به سال‌های گذشته به طور چشم‌گیری کاهش یافته است.

وی با بیان اینکه در حال حاضر با افزایش ۳۰ الی ۴۰ درصدی هزینه رنگ مواجه هستیم، عنوان کرد؛ در این راستا قیمت چوب بیش از ۶۰ درصد افزایش یافته است.

این هنرمند همدانی با بیان اینکه از کشور عراق بیشترین متقاضی را داریم، عنوان کرد؛ محصولات ما از کیفیت بسیار بالایی برخوردار نیست که بتوانیم محصولات خود را به سایر کشورها صادر کنیم.

عبدالملکی با بیان اینکه هیچ دفتر و نمایندگی در کشور عراق وجود ندارد که بتوانیم محصولات خود را عرضه کنیم، اذعان کرد؛ این امر سبب شده تا دلالتان به‌جای فعالان محصولات را به‌فروش برسانند.

وی با بیان اینکه هزینه‌های اجاره‌بهای فروشگاه‌ها و کارگاه‌های تولیدی نسبت به گذشته افزایش یافته است، یادآور شد؛ چندین برابر شدن هزینه اجاره سبب شد که برخی فعالان کار خود را تغییر دهند.

این هنرمند همدانی با بیان اینکه این صنعت سبب اشتغال تعداد زیادی از جوانان شده است، ابراز کرد؛ فعالان این صنعت انتظار دارند که مسئولان حمایت بیشتری داشته باشند.

حال با توجه به آنچه گفته شد به‌نظر می‌رسد صنعت میل و مثبت در حال حاضر با مشکلات بیشماری دست‌وپنجه نرم می‌کند به‌گونه‌ای که چالش‌ها و ورود دستگاه سی‌ان‌سی سبب شده که بسیاری از هنرمندان این رشته کار خود را از دست دهند و اگر وضع به این منوال پیش برود باید دید آیا زود فاقه این هنر را در همدان بخوانیم بنابراین لازم است مسئولان با حمایت از مثبت‌کاران، اعطای تسهیلات به آنان، نظارت به کار آن‌ها و از بین بردن موانع صادرات تلاش کنند این هنر به روزهای شکوفایی خود برگردد و به بار دیگر شاهد رقص گل‌ها بر چوب‌های زیبا باشیم.